

Кац Григорій Семенович

Інженер, фахівець
у сфері газопостачання
та газифікації, управлінець

Народився 18 лютого 1933 р. у м. Ростов-на-Дону (Росія).
У 1956 р. закінчив факультет теплогазопостачання та вентиляції Харківського інженерно-будівельного інституту.

Г. С. Кац пропрацював у газовій галузі більше 50 років. Свій трудовий шлях він розпочав старшим інженером Дирекції з будівництва підприємства з газифікації (м. Чернівці). Брав участь у розробці проекту з газифікації м. Чернівці, технічних умов для газифікації квартир та інших об'єктів, проектно-кошторисної документації.

У 1958 р. він був переведений на посаду головного інженера контори «Міськгаз» обласного управління «Чернівцігаз». Брав активну участь у газифікації населених пунктів Чернівецької області, зокрема Сокирянського, Новоселицького, Хотинського, Заставнівського, Сторожинецького районів, а також сприяв прокладанню газопроводу Ананів–Чернівці–Богородчани.

У 1974 р. Григорій Семенович став керівником контори «Міськгаз» (м. Чернівці), а в 1975 р. очолив обласне підприємство

з газопостачання та газифікації «Чернівцігаз», створене на базі контори «Міськгаз» і Міжобласної контори зрідженого газу та будував головне газове господарство Буковини. У 1994 р. після неодноразових реорганізацій було засновано ВАТ із газопостачання та газифікації «Чернівцігаз», де він пропрацював до 1996 р.

У 1995 р. розпочалася газифікація області з використанням поліетиленових газопроводів, які мають низку переваг над сталевими, та комп'ютеризація служб ВАТ «Чернівцігаз». Нині для зручності споживачів відкриті інформаційні центри у багатьох населених пунктах Чернівецької області, а також сайт «ПАТ Чернівцігаз», всі абонентні служби працюють на програмі «АМТР Газ».

За період керівництва Григорія Семеновича підприємствами з газопостачання та газифікації було побудовано базу газового господарства, газонаповнювальну станцію зрідженого газу із робочою потужністю 30 тис. т газу на рік, районні бази газового господарства, комп'ютеризовано бухгалтерію підприємства. Було газифіковано всі промислові і житлові об'єкти міста Чернівці, а також Сокирянського, Кельменецького, Хотинського, Новоселицького, Кіцманського, Заставнівського, Вижицького та Глибоцького районів. Для покращення здоров'я працівників товариства створено медичний центр.

У 2010 р. Г. С. Кац вийшов на заслужений відпочинок.

Протягом 20 років він був депутатом Чернівецької міської ради п'яти скликань.

Неодноразово нагороджений почесними грамотами Міністерства житлово-комунального господарства України, НАК «Нафтогаз України», Чернівецької обласної державної адміністрації, міського виконавчого комітету.

Качмар Юрій Дмитрович

Кандидат технічних наук,
академік УНГА,
фахівець у сфері розробки
нафтових родовищ

Народився 28 липня 1934 р. у м. Львів. У 1956 р. закінчив ЛПІ. Протягом 1956–1967 рр. працював у НГВУ «Долина нафта», де пройшов шлях від оператора до завідувача лабораторії інтенсифікації видобутку нафти.

Упродовж 1967–1970 рр. навчався в аспірантурі ІФНГу. В 1971 р. захистив кандидатську дисертацію «Дослідження і досвід кислотної обробки низькопроникних слабокарбонатних колекторів». Розроблений у цій праці метод глинокислотної обробки став одним із основних способів підвищення дебіту свердловин у теригенних колекторах України.

З 1967 до 1980 р. Ю. Д. Качмар був начальником нафтопромислового відділу ЦНДЛ об'єднання «Укрнафта», а протягом 1980–2004 рр. — завідувачем лабораторії в Івано-Франківському відділі ВНДІОЕНГу. Впродовж 1996–2004 рр. за сумісництвом обіймав посаду головного технолога з гідророзриву пласта у ЦНДЛ ВАТ «Укрнафта». З 2004 р. він — провідний інженер групи ГРП НДПІ ПАТ «Укрнафта».

У період з 1971 до 1980 р. учений розробив і вперше в нафтовій промисловості колишнього СРСР запровадив на Передкарпатті технології інтенсифікації видобутку нафти й освоєння свердловин із застосуванням газифікованого на свердловині азоту. Протягом 1978–1985 рр. на родовищах НГВУ «Полтава-нафтогаз» ці технології знайшли подальше застосування шляхом заміни азоту природним газом. З 1961 р. Ю. Д. Качмар застосовував і розвивав на нафтових родовищах України технологію ГРП, а з 1996 р. після придбання об'єднанням «Укрнафта» відповідної спецтехніки — технологію потужного ГРП. Спільно з В. В. Цюмком, Ф. М. Бурмичем, А. М. Андрусюком, І. Ф. Климовичем розробив і впровадив низку технологій ГРП. У 2005 р. розробив технологічні основи нового способу кислотного ГРП теригенних колекторів, який був ефективно застосований для обробки понад 100 свердловин. Він є автором комп'ютерних програм контролю за параметрами потужного ГРП і проектування ГПП, а також способу та комп'ютерної програми моделювання потенційної продуктивності нафтових свердловин. Учений здійснює науково-технічне керівництво створенням нових технологій інтенсифікації нафтовидобутку, займається підготовкою наукових кадрів, співпрацює з кафедрами ІФНТУНГу. Він — член ТУМ ім. Т. Шевченка, НТШ ім. Т. Шевченка, ініціатор і співавтор фундаментального видання «Довідник із нафтогазової справи». Ю. Д. Качмар має 13 монографій, 135 наукових статей, 23 авторські свідоцтва і патенти на винаходи. Серед головних праць, виданих у співавторстві, — книги «Применение азота в добыче нефти», «Вскрытие продуктивных горизонтов и освоение скважин», «Освоение свердловин», «Освоение скважин», «Интенсификация приплыву углеводнів у свердловину».

Нагороджений медалями ВДНГ СРСР, знаком «Винахідник СРСР», почесною відзнакою НАК «Нафтогаз України».